

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ ТА ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

*О.М. Данілін, кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри, НУЦЗ України
Є.В. Столбовий, курсант факультету цивільного захисту, НУЦЗ України*

Забезпечення пожежної та техногенної безпеки - невід'ємна частина державної діяльності щодо охорони життя та здоров'я людей, національного багатства і навколишнього природного середовища. Правовою основою діяльності в галузі пожежної безпеки є Конституція, Кодекс цивільного захисту України та інші закони України, постанови Верховної Ради України, укази і розпорядження Президента України, декрети, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України; накази та рішення органів державної виконавчої влади, місцевого та регіонального самоврядування, прийняті в межах їх компетенції.

Кодекс цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів державної влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності [1].

Розділом 5 «Запобігання надзвичайним ситуаціям» главою 11 «Державне регулювання діяльності суб'єктів господарювання з питань цивільного захисту» статтею 47 передбачено здійснення державного нагляду (контролю) з питань цивільного захисту за додержанням та виконанням вимог законодавства у сферах техногенної та пожежної безпеки, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, за діяльністю аварійно-рятувальних служб, а також у сфері промислової безпеки та гірничого нагляду, поводження з радіоактивними відходами. Також, статтею 8 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначені повноваження органу державного нагляду (контролю), а саме одними з них, орган державного нагляду (контролю) в межах повноважень, передбачених законом, під час здійснення державного нагляду (контролю) має право накладати штрафні санкції та вживати заходи, передбачені законом [2].

Поруч з цим, існує проблема, коли під час здійснення державного нагляду (контролю) об'єктів суб'єктів господарювання, мають місце недоліки, які відображені для усунення у нормативно-правових актах вищого за статусом, але відсутні у відповідних галузевих наказах відповідних відомств.

Так, у Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» [3], що встановлює правові та організаційні основи містобудівної діяльності і спрямований на забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, статтею 29 «Вихідні дані» визначено перелік необхідних документів, які повинні бути надані органу архітектури або проектній організації для подальшого виготовлення проектно-кошторисної документації на об'єкт архітектури до проведення будівельно-монтажних робіт. Основні складові вихідних даних: 1) містобудівні умови та обмеження; 2) технічні умови; 3) завдання на проектування. Сам термін «технічні умови» повністю розкрито у статті 30 [3], а саме це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та телекомунікації.

При подальшому виготовленні проектної документації повинна звертатись увага на видані технічні умови з урахуванням відповідних вимог враховуючи конкретний об'єкт, що

планується збудувати. При цьому після виготовлення проектної документації вона повинна пройти експертизу у відповідності до вимог статті 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та інших нормативно-правових актів у галузі будівництва. Так, експертиза проектів будівництва проводиться в установленому Кабінетом Міністрів України порядку експертними організаціями незалежно від форми власності, які відповідають критеріям, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування. При цьому до проведення експертизи залучаються експерти з питань санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екології, охорони праці, енергозбереження, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, які пройшли професійну атестацію, що проводилася із залученням представників відповідних центральних органів виконавчої влади, та отримали відповідний кваліфікаційний сертифікат [3].

Враховуючи вимоги нормативних актів з питань пожежної та техногенної безпеки - відповідної вимоги щодо обов'язкового отримання технічних умов з питань пожежної та техногенної безпеки не має. До речі, Правила техногенної безпеки визначають загальні вимоги до організації техногенної безпеки на підприємствах, в установах, організаціях та на небезпечних територіях і є обов'язковими для виконання керівниками, посадовими особами і працівниками міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі - органи влади), фізичними особами - підприємцями, власниками, керівниками (суб'єктами господарювання) та працівниками підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності [4]. Правилами пожежної безпеки в Україні встановлено загальні вимоги з пожежної безпеки до будівель, споруд різного призначення та прилеглих до них територій, іншого нерухомого майна, обладнання, устаткування, що експлуатуються, будівельних майданчиків, а також під час проведення робіт з будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення будівель та споруд [5].

При цьому, Постановою Кабінету міністрів України (останні зміни від 21.03.2018р.) затверджено Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС). Відповідно до вимог постанови - ДСНС є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності [6].

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
3. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності».
4. Наказ МВС України від 5 листопада 2018 року за №879 «Про затвердження Правил техногенної безпеки».
5. Наказ МВС України від 30 грудня 2014 року за №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні».
6. Постанова Кабінету міністрів України від 16 грудня 2015 року за №1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».